

2016-09-02

TJÄNSTESKRIVELSE
UBN 2016/129

Utbildningsnämnden

Tertialbokslut 2 år 2016, utbildningsnämnden

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar fastslå tertialbokslut 2, januari-augusti för år 2016.

Sammanfattning

Det ekonomiska resultatet prognostiseras till ett överskott på **2,0** mnkr.

Gymnasieskolan (-7,8 mnkr) och Förskolan (+9,0 mnkr) utmärker sig med störst avvikelse mot budget. En bidragande orsak till avvikelserna är att Nacka inte får full kostnadstäckning via statsbidrag för de nyanlända eleverna som går språkin introduktionsprogrammet samt att efterfrågan på förskoleplatser inte når upp till förväntad nivå.

Meritvärdet för de elever som gick ut Nackas grundskolor i årskurs nio har förbättrats något och är i år 264. Meritvärdet ligger alltså kvar på samma höga nivå som föregående år. Tre av fyra elever i årskurs tre klarade kravnivån för samtliga delprov i nationella proven i både svenska och matematik. Betygspoängen i årskurs sex har förbättrats i flera ämnen. I år blev 95 procent av niorna behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram, 61 elever var obehöriga.

Utöver prov- och betygsresultat grundar sig flertalet nyckeltal på den enkätundersökning som elever och föräldrar gör årligen om hur de ser på verksamheten i förskolan och skolan. För förskolan är resultaten övervägande positiva. De flesta förskolor och skolor har en hög andel nöjda föräldrar och elever. På de fem förskolor, sex grundskolor och fyra gymnasieskolor som har mindre än 80 procent nöjda kommer särskild uppföljning att göras. Enkätsvaren för gymnasieskolan visar att eleverna i relativt hög grad är nöjda med sin skola men för områden som återkoppling, motivation att lära sig mer och inflytande är resultaten långt från målet och de har i en del fall försämrats.

Nackas grundskoleelever hör till de elever som lyckas bäst i hela landet. Det visar den årliga nationella rapporten, Öppna jämförelser, från Sveriges Kommuner och Landsting, SKL. Nackas skolor rankas högt vad gäller elevresultat i betyg och nationella prov läsåret 2014-2015. Av landets 290 kommuner kommer grundskolorna i Nacka på en tredjeplats.

Verksamhetsresultat ■ BRA

Nackas grundskoleelever hör till de elever som lyckas bäst i hela landet, visar en rapport från SKL, Sveriges Kommuner och Landsting. SKL redovisar ett sammanvägt resultatmått som innefattar olika resultat för eleverna i årskurs nio för respektive kommun i landet. Nackas grundskolor placerar sig på en tredjeplats av landets 290 kommuner. De kommunala grundskolorna i Nacka hamnar på en sjätte plats, vilket är en tydlig förbättring från förra årets 21:a. Nacka är tillsammans med Lidingö de enda kommuner som har varit bland de 20 främsta sedan 2009 då SKL började redovisa detta resultatmått.

Förskola och pedagogisk omsorg

Det är en fortsatt hög andel föräldrar som tycker att verksamheten är stimulerande för deras barn. Andelen föräldrar som anser att barnets tankar och intressen tas till vara ligger på samma nivå som tidigare. Föräldrar bedömer också liksom tidigare att barnet i hög grad är tryggt i verksamheten. Resultatet ligger här på samma nivå som i andra kommuner och strax över målvärdet.

För två nyckeltal nås inte målnivån och utfallet har också försämrats de senaste tre åren. Det gäller andel förskolor med minst 80 procent nöjda föräldrar samt andel föräldrar som svarar att de får tydlig information om hur barnet utvecklas. Det är fem förskolor som inte når upp till nivån 80 procent nöjda föräldrar och de enheterna kommer särskilt att följas upp under året. För det första nyckeltalet finns ingen jämförelse med andra kommuner tillgänglig. För det senare nyckeltalet ligger resultatet på samma nivå som genomsnittligt värde för samtliga kommuner som deltagit i enkätundersökningen.

Ett nyckeltal är nytt för i år och gäller förskolans arbete med naturvetenskap och teknik, där 84 procent av föräldrarna instämmer. Nackas resultat ligger över genomsnittligt för samtliga kommuner som genomfört undersökningen och målnivån nås.

Verksamhetsresultat förskola och pedagogisk omsorg					
Över- gripande mål	Strategiskt mål	Läge		Mål- värde	Utfall
God kommunal service	Maximal utveckling och stimulerande lärande Varje barn har rätt till en verksamhet som utgår från individens behov och förutsättningar och som stimulerar till största möjliga lärande och kunskapsutveckling.		1. Andel personal i förskolan som har förskolläraryr utbildning. 2. Andel föräldrar som anser att verksamheten är stimulerande för deras barn. 3. Andel föräldrar som anser att förskolan arbetar med att utveckla mitt barns förståelse för naturvetenskap och teknik. 4. Andel förskolor med minst 80 procent nöjda föräldrar. 5. Genomsnittlig bedömning av observationer i Våga visa de senaste två åren för målområde utveckling och lärande.	45 95 80 100 3,5	(33) 96 84 95 (3,1)
	Reellt inflytande Varje barn har rätt till en verksamhet som arbetar målmedvetet för att barn och föräldrar ska ha god insyn i och inflytande över anordnarens verksamhet och utveckling. Varje barn har också rätt till ett reellt inflytande över sin utveckling.		1. Andel föräldrar som anser att deras barns tankar och intressen tas tillvara. 2. Andel föräldrar som får tydlig information om hur barnet utvecklas.	85 90	85 86
Valfrihet	Valmöjligheter Föräldrar ska ges stora valmöjligheter vid val av förskola, pedagogisk omsorg och fritids.		1. I alla kommunalar ska utbudet av platser i förskolan motsvara efterfrågan.	4	4
Trygg och säker kommun	Trygg arbetsmiljö Varje barn har till en arbetsmiljö som präglas av glädje, trygghet och stimulans som bidrar till god hälsa.		1. Andel föräldrar som anser att barnet är tryggt i verksamheten.	95	96

Grundskola

Tre av fyra elever klarade kravnivån i alla delprov i både svenska och matematik i nationella proven i årskurs tre. Totalt var det 124 elever, nio procent, som inte klarade kravnivån i vare sig svenska eller matematik.

De tre ämnen där Nackas elever i årskurs sex fick högst betyg i var engelska, modersmål samt idrott och hälsa. Betygspoängen i årskurs sex har ökat i flertalet ämnen sedan föregående år. Den genomsnittliga betygspoängen för alla elever i årskurs sex var 14,8. Betygspoängen är en beräkning av bokstavsbetygen från 0 till 20, där 15 motsvarar betyget C.

Det genomsnittliga meritvärdet för eleverna som gick ut årskurs nio våren 2016 var 264, vilket är en poäng mer än året innan. Betygen ligger kvar på samma höga nivå som i fjol, då Nacka var den kommun i landet som hade högst betyg. Meritvärdet har ökat något för de kommunala skolorna sammantaget, medan det minskat för de fristående. Meritvärdet för pojkar har ökat något sedan föregående år, medan det har minskat svagt för flickor.

Totalt var det 61 elever som inte blev behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram. Andel behöriga visar på en svag nedgång sedan förra året. Sammantaget är andelen elever med behörighet till yrkesprogram på samma nivå 2015 och 2016 om nyanlända elever inte räknas med.

I år deltar även elever i årskurs tre och sex i den årliga enkätundersökningen. Elever i årskurs fem och föräldrar till elever i årskurs åtta deltar inte längre. Generellt kan sägas att eleverna i årskurs tre är mer nöjda än eleverna i årskurs sex och åtta.

Målnivån uppnås när det gäller andelen elever som kan fokusera på skolarbetet under lektionerna. Det gäller även för andel elever som anser att de får vara med och bestämma på sitt fritidshem och det med god marginal. Andelen elever som anser att de lär sig nya saker varje dag är 78 procent, vilket är 12 procentenheter lägre än målnivån 90 procent. Resultaten mellan årskurserna skiljer sig kraftigt åt. Andelen elever i årskurs tre som anser att de lär sig nya saker varje dag är 85 procent medan andel elever i årskurs åtta som anser det är 70 procent. Andel elever som anser att de har inflytande på skolarbetet har sjunkit något jämfört med 2014 och 2015 och är i år 69 procent jämfört med målnivån 75 procent. Andel elever som anser att de får veta hur det går för dem i skolarbetet har sjunkit de senaste åren och är i år 82 procent, jämfört med målnivån 90 procent. När det gäller om eleverna känner sig trygga i skolan anser 90 procent att de är det och det är ingen skillnad i resultat mellan årskurserna. Andel elever som svarar att de deltar i fysiska aktiviteter varje dag har minskat jämfört med föregående år och målnivån uppnås inte. Målnivån för andel skolor där minst 80 procent av eleverna är nöjda ska vara 100 procent uppnås inte. Resultatet är 80 procent vilket innebär att det är sex skolor som inte når målnivån. Utbildningsnämnden kommer att följa upp dessa skolor i särskild ordning.

Jämfört med genomsnittet för de andra kommunerna som deltar i undersökningen visar Nackas skolor generellt högre nöjdhet. När det gäller uppfattningarna om trygghet och fokusering på lektionerna är resultatet i nivå med genomsnittet för de övriga kommunerna.

Andel elever som fick sitt förstahandsval av skola tillgodosett var 87 procent, en procentenhet lägre än föregående år. Av sökande till förskoleklass fick 92 procent sitt förstahandsval tillgodosett, en viss minskning jämfört med föregående år men en högre andel än i grundskolans senare årskurser. I årskurs sju fick 79 procent sitt förstahandsval tillgodosett, vilket är en något högre andel än föregående år. Utbildningsnämndens målvärde på 95 procent nåddes därmed inte. Utbildningsenheten och Valfärd skola har påbörjat ett kvalitetsförbättringsarbete för att optimera antagningsprocessen så att fler kan få sitt förstahandsval tillgodosett. Utbildningsenheten kommer i samband med höstens kvalitetsuppföljning ta upp frågan om hur skolorna arbetar med att möta och anpassa organisationen till söktrycket så att elever i så hög utsträckning som möjligt kan erbjudas sitt förstahandsval.

Verksamhetsresultat förskoleklass och grundskola ¹					
Övergripande mål	Strategiskt mål	Läge		Målvärde	Utfall
God kommunal service	<p>Maximal utveckling och stimulerande lärande</p> <p>Varje elev har rätt till en verksamhet som utgår från individens behov och förutsättningar och som stimulerar till största möjliga lärande och kunskapsutveckling.</p>	■	<ol style="list-style-type: none"> 1. Meritvärde, 17 ämnen 2. Meritvärde för pojkar 3. Andel skolor med positiv avvikelse i salsamodellen (meritvärde) 4. Andel elever i årskurs tre som når kravnivån i NP i både sv och ma. (Tidigare enbart ma.) 5. Genomsnittlig betygs-poäng för elever i årskurs sex. 6. Andel elever i årskurs nio som blir behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram 7. Andel elever som lär sig nya saker varje dag i skolan. 8. Andel personal med pedagogisk högskoleutbildning i fritidshemmet. 9. Andel skolor med minst 80 procent nöjda elever. 10. Genomsnittlig bedömning av observationer i Våga visa de senaste två åren för målområde Kunskaper. 	252	264
				244	251
				100	(91)
				75	74
				15,0	14,8
				100	95
				90	78
				36	27
				100	83
				3,5	(3,2)
	<p>Reellt inflytande</p> <p>Varje elev har rätt till en verksamhet som arbetar målmedvetet för att elever och föräldrar ska ha god insyn i och inflytande över skolans verksamhet och utveckling. Varje elev har också rätt till ett reellt inflytande över sin utveckling.</p>	▲	<ol style="list-style-type: none"> 1. Andel elever som anser att de har inflytande på skolarbetet. (Genomsnitt av tre enkätfrågor.) 2. Andel elever som anser att de får veta hur det går för dem i skolarbetet. 3. Andel elever som anser att de får vara med och bestämma på sitt fritidshem. 	75	69
				90	82
				75	89
Valfrihet	<p>Valmöjligheter</p> <p>Föräldrar och elever ska ges stora valmöjligheter vid val av skola.</p>	▲	<ol style="list-style-type: none"> 1. Andel föräldrar som har fått sitt förstahandsval tillgodosett vid val av skola. 	95	87

¹ Siffror inom parentes avser föregående år.

Trygg och säker kommun	Trygg arbetsmiljö Varje elev har rätt till en arbetsmiljö som präglas av glädje, trygghet, studiero och stimulans och som bidrar till god hälsa.	▲	1. Andel elever som anser att de är trygga i skolan.	95	90
			2. Andel elever som anser att de kan fokusera på skolarbetet på lektionerna.	75	79
			3. Andel elever som varje skoldag deltar i någon form av fysisk aktivitet i skolan.	75	60

Gymnasieskola

Resultatet på ett flertal nyckeltal har försämrats de tre senaste åren och målnivåerna nås inte. Till skillnad från resultaten i förskola och grundskola har Nacka inte generellt bättre resultat jämfört med andra kommuner. Resultaten är i nivå eller under genomsnittet i länet.

Andelen skolor som har minst 80 procent nöjda elever har minskat de senaste åren. Eleverna på naturvetenskapsprogrammet är de som i högsta grad kan rekommendera sitt gymnasieprogram. Det är fyra skolor som inte når upp till målnivån och dessa kommer att följas upp särskilt under året. Knappt hälften av eleverna anser att undervisningen motiverar dem till att vilja lära sig mer. Resultatet ligger ett par procentenheter under resultatet från föregående år och också ett par procentenheter lägre än genomsnittet i länet. Resultaten mellan skolorna varierar mellan 38 och 51 procent och att så många elever inte upplever att de blir stimulerade är oroande. Eleverna bedömer i lägre grad än tidigare att de får vara med och påverka innehåll och arbetsätt i undervisningen. Resultatet ligger ungefär på läns-genomsnittet. Trots satsningar på formativ bedömning i skolorna är andel nöjda elever som svarar att de får information om hur de ligger till under kursens gång fortsatt låg, 45 procent jämfört med läns-genomsnittets 53. Skillnaderna mellan skolorna är relativt liten och samtliga ligger under läns-genomsnittet. De allra flesta känner sig trygga i skolan och andel elever som anser att de har arbetsro på lektionerna har ökat sedan förra året och är nu 51 procent, vilket är fortfarande lägre än läns-genomsnittets 56 procent. Resultaten varierar stort mellan skolorna, från 33 till 57 procent.

Verksamhetsresultat gymnasieskola ²					
Övergripande mål	Strategiskt mål	Läge		Mål-Värde	Utfall
God kommunal service	Maximal utveckling och stimulerande lärande Varje elev har rätt till en verksamhet som utgår från individens behov och förutsättningar och som stimulerar till största möjliga lärande och kunskapsutveckling.	▲	1. Andel elever i Nackas skolor som fått gymnasieexamen inom tre år. 2. Betygspoäng i Nackas skolor. 3. Andel elever som anser att undervisningen motiverar till att vilja lära sig mer. 4. Andel skolor med minst 80 procent nöjda elever. 5. Genomsnittlig bedömning av observationer i Våga visa de senaste två åren för målområde Kunskaper.	80 14,5 65 100 3,5	(75,5) (15,0) 48 56 (3,5)
	Reellt inflytande Varje elev har rätt till en verksamhet som arbetar målmedvetet för att elever och föräldrar ska ha god insyn i och inflytande över skolans verksamhet och utveckling. Varje elev har också rätt till ett reellt inflytande över sin utveckling.	▲	1. Andel elever som anser att de kan påverka arbetsättet under lektionerna. 2. Andel elever som får information om hur de ligger till under kursens gång.	55 65	40 45
Trygg och säker kommun	Trygg arbetsmiljö Varje elev har rätt till en arbetsmiljö som präglas av glädje, trygghet, studiero och stimulans och som bidrar till god hälsa.	▲	1. Andel elever som känner sig trygga i skolan. 2. Andel elever som anser att det är arbetsro på lektionerna.	95 60	92 51

² Siffror inom parentes avser föregående år.

Statsbidrag

Nedanstående statsbidrag söks av utbildningsnämnden under 2016. Belopp i mnkr.

Statsbidrag	Ansökt belopp vt	Prognos ht	Totalt
Asylsökande	10,6	10,0	20,6
Ej folkbokförda i Sverige (EU/EES/Diplomater)	0,0	0,3	0,3
Omsorg på obekvämtid	0,3	0,3	0,6
Tillståndslösa	0,1	0,1	0,2
Samordnare för nyanlända elever	0,0	0,2	0,2
Totalt	11,0	10,9	21,9

Speciella uppdrag enligt mål och budget 2016-2018

Utbildningsnämndens speciella uppdrag i mål och budget för 2016 redovisas nedan.

- En uppdatering av den utbildningsstrategiska strategin pågår och utbildningsnämnden kommer att besluta om ny strategi under hösten 2016.
- Översyn av checkar för förskola och fritidshem redovisas i särskilt ärende till utbildningsnämnden i september. Översyn av grundskolans ersättningsnivåer kommer att göras under 2017.
- Tillsammans med kulturnämnden har utbildningsnämnden gett skolorna möjligheten att för en summa pengar per inskrivet fritidshemsbarn göra insatser med syfte att stimulera läslust. Projektet ska redovisas till utbildningsnämnden i november.
- Genom satsningen "En giftfri förskola" har alla förskolor fått möjlighet att för en summa pengar per barn byta ut äldre utrustning och leksaker. Förskolorna har redovisat sina inköp till utbildningsenheten och projektet kommer rapporteras till nämnden i november.
- Utbildningsnämnden fick uppdraget att följa upp hur grundskolorna i Nacka kommun arbetar med att få eleverna att röra sig varje dag i skolan. Undersökningen visar bland annat att rektorerna anser att aktiviteter för daglig fysisk aktivitet i skolan har betydelse för elevernas resultat. Många rektorer arbetar aktivt för att stimulera eleverna till fysisk aktivitet. Detta gäller även fritidshemmen. Många nämner utemiljön och utevistelse som viktiga faktorer. Elevernas uppfattning om hur mycket de rör sig under skoldagarna visar att de yngre eleverna rör sig mer än de äldre och att pojkarna rör sig mer än flickorna. Variationen i hur mycket eleverna rör sig är stor mellan skolorna.

Insatta resurser ● UTMÄRKT

Med åtta månaders utfall som grund, prognostiseras nu helåret 2016 att landa på 2,0 mnkr i överskott. Det är framför allt nedanstående områden som utmärker sig med stora avvikelser mot budget.

- **Gymnasieskolan** genererar störst underskott mot budget, -7,8 mnkr. En stor bidragande orsak till avvikelsen är att Nacka inte får full kostnadstäckning via statsbidrag för de nyanlända eleverna som går språkinroduktionsprogrammet.
- **Förskola och pedagogisk omsorg** beräknas göra ett överskott på 9,0 mnkr. Efterfrågan på förskoleplatserna ligger under förväntad nivå vilket medför att färre barn går i förskola och pedagogisk omsorg.

Verksamhet	Årsbudget	Nettoprognos	Avvikelse
Checkram	-2 307 402	-2 306 002	1 400
Förskola och ped omsorg	-709 837	-700 837	9 000
Vårdnadsbidrag	-1 907	-1 207	700
Fritidshem	-215 442	-216 442	-1 000
Förskoleklass	-57 600	-57 900	-300
Grundskola	-976 423	-976 323	100
Grundsärskola	-23 481	-23 881	-400
Öppen fritidsverksamhet	-5 199	-4 999	200
Gymnasieskola	-304 658	-312 458	-7 800
Gymnasiesärskola	-12 855	-11 955	900
Övrig ram	-277 449	-276 849	600
Likvärdighetsgarantin	-242 839	-243 639	-800
Öppen förskola	-6 000	-6 000	0
Nämnd och m&h	-26 674	-25 974	700
Forskning	-1 936	-1 236	700
Totalt	-2 584 851	-2 582 851	2 000

Insatta resurser		
Övergripande mål	Strategiskt mål	Läge
Effektivt resursutnyttjande	Budget i balans	●

Åtgärder vid befarade underskott

Totalt prognostiserar utbildningsnämnden ett överskott. Det underskott gymnasieverksamheten sannolikt hamnar visar på, är relaterat till befolkningstillväxten och kan inte påverkas under pågående budgetår samt att Nacka inte får full kostnadstäckning via statsbidrag för de nyanlända eleverna som går språkintruktionsprogrammet.

Konsekvenser för barn

Årets utfall för nyckeltalen visar att de allra flesta elever och föräldrar är nöjda med verksamheten i sin förskola och skola.

Susanne Nord
Utbildningsdirektör
Stadsledningskontoret

Magnus Blomberg
Controller utbildning
Controllerenheten